Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in universam Aristotelis - Cod. Ettenheim-Münster 157

Aristoteles

[S.l.], 1611

Qvaestio Secvnda

urn:nbn:de:bsz:31-117375

Visual Library

Specie, nil in prædicamentis ponitur, nisi sit Genus seu summum seu subalternum: vel Species vel saltem nonnullus individuum: sed nullum æquivocum seu casu seu consilio tale sit, genus vel Species vel individuum est, siquidem Genus et Species sunt Universalia quæ univoce et eadem omnino ratione de pluribus prædicari debent: Individuum autem de uno solo, et eadem etiam ratione identice prædicatur.

QUÆSTIO SECUNDA

De Synonymis seu Univocis

Longe aliter accipiuntur synonima hic ab Aristotele et cæteris græcis quam a S. Thoma, 1. p. q. 13. a. 4. et aliis Theologis ac Philosophis latinis. Nam eodem S. Thoma authore quem sequitur Gillius l. 2. tr. 5. c. 12. n. 4. et alii: Illa nomina dicuntur synonyma quæ significant unam eandemque rem, mediante una ratione sive conceptu formali, ut gladius, ensis, et vestis et vestimentum: neque satis est ut iidem authores bene docent, conceptum Obiectivum dumtaxat seu rem significatum

unam esse sed insuper variò ad noia synonyma exigitur: ut mediante unico et eodem conceptu formali significent. Hinc licet Dfio et definitum, ut homo, et al rationale unam et eandem rem significent qa tn ō significant eam mediantibg iisdem sed diversis conceptionibg formalibg; idcirco synonyma non sunt: atq synonyma hoc modo accepta graeci polyonyma dicunt.

Univoca autem q Ales et graeci synonyma dicant his verbis ab eodem describuntur: Quorum et nomen coe est et sedm nomen eadem substa rao ut al et homo, et hos. significatis tantum capiantur; vel p pictis tantum: Insinuantur autem in hac descriptione 3 conditiones ad univoca requisitae: nimirum unitas et plures res et earum una rao, tam formalis tam obiectiva q ex superiore q. patet: Ex qbg consequens e ut nullum singulare seu individuum univocum sit, ac proinde inter univoca et equivoca detur medium nempe singulare: et eodem modo sine univocis univocantibg, hoc e nominibg univocis, quae apud Porphyrium

ei rei descripta tegi debeat loquamur, non ẽ nomen ẽ univocum vel æquocum nisi sit cõe et appellativum. Nam si singulare et proprium sit, neq univocum neq æquivocum erit. Adhoc itqz notandum univocum duobg modis accipi a Philosophis. Primo late, quo sensu univocum ẽ qcqd sive eẽntialiter sive accidentaliter prædicatur de pluribg eadem raõe ut album de nigro papyro marmore risibile de Petro Paulo &c. Secundo univocum strictig accipitur tantum p essentiali prædicato quod non tantum eadem raõe sed etiam essentialiter de pluribg prædicatur. Quomodo tantum 3 priora universalia scilicet Geng .u.g. at, et Species .u.g. homo et Differentia. u. g. raõle univoca sunt. Sintr univoca prædicatio et univocẽ prædicari, dupliciter usurpantur. Primo latẽ, quo sensu univocẽ prædicatur qcqd eadem raõe de alio seu essentialiter, seu accidentaliter prædicatur. Quo sensu etiam duo posteriora universalia univocẽ prædicantur de suis subiectis. Secundo pressẽ, quo sensu univoca prædicatio idem ẽ quod essentialis prædicatio, et univocẽ prædicari idem quod essentialiter prædicari. Quod teste Alcis

quibus et ... tum quando et de essentia ... et ... Quando 3 prima Vniversalia de suis particularibus praedicantur, et ... et diffa de specie et de definito. Hanc eandem doctrinam etiam tradunt ... et ... q. unica. n. 4. et Conimb. q. 3. ... Vniuoca generatim accepta distinguunt in essentialia et accidentalia et recte docent iuxta Arlis intentionem et mentem superiori Astice solam vniuoca pricte sumpta seu essentialia, non item accidentaria et consequenter nec vniuoca late accepta ab ipso descripta esse ut patet ex pluribus huius libelli capitibus, ipse vero ex c. de Sbsta in quo Arles expresse ait, album de corpore secundum solum nomen praedicari non etiam secundum rationem, et ibidem docet solas secundas substas et differentias praedicari secundum nomen et rationem; Atqui vniuoce praedicari et praedicari secundum nomen et rationem apud Arlem idem valent; Ergo Arles exigit ad vniuocam praedicationem quam hic docuit ut aliquid secundum essentialem rationem non autem secundum accidentalem tantum praedicetur. Ex hac doctrina facitam ut multi ...

S. Th. opg. 48. c. n. prædicationem triplici conficiunt nempe æquivocam, univocam et denominativam. Et sicut univoce prædicari præcisè et Aristotelice loquendo, idem est quod essentialiter prædicari; Ita in hac divisione denominative prædicari aliud nil est quam accidentaliter prædicari ut ex seq. q. patebit.

Ad 5. ex quo colligas inter æquivoca et univoca, in quaestione sumpta non modo singularia quâ talia sed etiam denominativa latè sumpta media esse et non omne id quod non prædicatur univocè, prædicari æquivocè nec vicissim. Potest enim prædicari denominative. ut si dicas Homo est aristotelis vel albus. Verum licet univoca generatim sumpta et accidentaria ab Aristotele definita hic non sint, potest tamen consentientibus Conimb. et alijs abstrahendo ab Aristotelis sensu et mente prior definitio etiam accidentarijs univocis aptari: Atque adeo etiam univocis generatim sumptis, dummodo per particulam ratio non essentialis et quidditativa ratio communis intelligatur, sed ratio una seu essentialis seu accidentalis.